

om forsøgsdyrs pasning og opstaldning og om anvendelse af udryddelsestruede og vildtlevende dyr til forsøg mv.

Ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 1, finder bekendtgørelsen anvendelse på dyr, der er omfattet af lov om dyreforsøg eller af bestemmelser udstedt i medfør af lovens § 1, stk. 5, og hvirveldyr, der bliver indfanget, opdrættet eller er opstaldet med henblik på at indgå i forsøg. Dyr, der opdrættes som led i landbrugsmæssig produktion, omfattes dog først af bekendtgørelsen, når dyret flyttes til det sted, hvor forsøget skal foregå, eller, hvis forsøget skal foregå i besætningen, fra det tidspunkt forsøget starter, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Bekendtgørelsens § 28, stk. 1-3, indeholder nærmere regler om aflivning af forsøgsdyr. Det fremgår, at aflivning af forsøgsdyr skal foretages af en kompetent person, der har fået uddannelse heri. Endvidere skal aflivning af forsøgsdyr ske under forhold, der sikrer, at forsøgsdyrene lider mindst muligt mentalt og fysisk. Ved valg af aflivningsmetode skal der tages højde for dyrets individuelle og artsbestemte særpræg. Aflivning skal endvidere ske i overensstemmelse med opdaterede anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Det fremgår endelig, at Dyreforsøgstilsynet kan give påbud om, hvordan aflivning skal ske.

4. Udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd

Til brug for behandlingen af beslutningsforslaget om forbud mod transport og slagtning/aflivning af højdrægtige dyr anmodede Justitsministeriet Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse.

Det Veterinære Sundhedsråd udtalte den 17. marts 2003 følgende om transport, slagtning og aflivning af højdrægtige dyr:

”Hvad angår transporter har man haft den grundlæggende holdning, at det drejer sig om at beskytte moderdyret mest muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Endvidere, at længerevarende transporter, dvs. transporter på over 8 timer af dyr i mindst de sidste 10 pct. af drægtigheden, ”vurderes at udgøre en sådan større belastning af dyret, at der er risiko for, at fødslen går i gang under transporten”. Med hensyn til fastlæggelse af de sidste 10 pct. af drægtigheden må dette anses for at være et arbitrært valg, men alligevel rimeligt af følgende grunde. I de første 90 pct. af drægtigheden er denne generelt ikke til gene for moderdyrets fulde bevægelighed, og det er vanskeligere at inducere fødslen medikamentelt eller ved stress. Samtidig kan fostre ikke overleve, hvis de fødes. Det er imidlertid utilstrækkeligt kun at vurdere afstand og tid, idet også

kortvarige transporter af en varighed på under 8 timer og over 50 km kan udgøre en meget betydelig belastning for moderdyr og igangsætte en fødsel, der kan resultere i en dystoki (fødselshindring) og dermed udgøre en dyreværns-mæssig uacceptabel situation.

Det er derfor Rådets anbefaling, at ”10 pct.-reglen” kommer til at gælde transporter af alle højdrægtige hovdyr, der holdes som husdyr og husdyr af kvæg-, fære-, gede- og svinearterne.

Hvad angår aflivning og slagtning af højdrægtige dyr drejer det sig primært om at beskytte fostrene mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Dette er et nyt princip, idet man ikke hidtil har taget hensyn til fostres smerteopfattelse, men alene til moderdyrets. Der foreligger ikke sikre undersøgelser over husdyrfostres smerteopfattelse, herunder hvornår den med sikkerhed optræder i drægtighedsstadiet, og hvor stor en belastning der skal til at udløse en smertereaktion. Imidlertid synes fære-fostres ilttension at være så lav, at de ikke kan have en smerteopfattelse. Sikre videnskabelige undersøgelser til belysning af denne problemstilling foreligger ikke hos kvæg, men man kan antage, at da disse to arters placenta er meget ens, vil forholdene hos får og kvæg være meget lig hinanden. For så vidt angår aflivning ved intravenøs injektion af barbiturater (thiopental) vil fostrene, grundet dette stofs uhindrede, simple diffusion over placenta, blive aflivet på en meget skånsom vis. Erfaringer fra anæstesi i forbindelse med fosterkirurgi på kvæg og svin kan bekræfte dette. For så vidt angår slagtning, vil bedøvelse med bolt pistol eller CO₂, hvor moderdyrets hjertereaktion er opretholdt, efter al sandsynlighed ikke udløse en smertereaktion hos fosteret. Ved efterfølgende akut afblødning vil trykket i fosterblodet falde drastisk, og dette i kombination med den allerede eksisterende lave ilttension vil betyde, at fostret ikke vil opleve smerte eller lidelse.

Det er på den baggrund Rådets opfattelse, at et foster (fostre) ikke oplever smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, i forbindelse med en regelret aflivning eller slagtning af højdrægtige dyr.”

5. Lovforslagets indhold

5.1. Efter lovforslaget forbydes slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Lovforslaget fremsættes for at opfylde den del af den under pkt. 1 nævnte folketingsbeslutning af 8. april 2003, der vedrører indførelse af et slagte- eller aflivningsforbud. I bemærkningerne til beslutningsforslaget angives som begrundelse for slagteforbud-